

نظریه ذهن کودکان: ترکیب رشد زبان و

مهارت اجتماعی

نویسندگان

دکتر سید محسن حسینی خواه

عضو هیئت علمی دانشگاه رازی

چیمین سعیدی

کارشناس ارشد روان‌شناسی

سرشناسه	: سعیدی، چیم، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: نظریه ذهن کودکان: ترکیب رشد زبان و مهارت اجتماعی / نویسندگان
مشخصات نشر	: سیدمحسن حجت‌خواه، چیم سعیدی.
مشخصات ظاهری	: تهران: شرکت پیشرو فناوری قائد، ۱۳۹۷.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۴۹-۳۹-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: فلسفه ذهن در کودکان
موضوع	: Philosophy of mind in children
موضوع	: مهارت‌های اجتماعی در کودکان
موضوع	: Social skills in children
شناسه افزوده	: جلایر، هومن، ۱۳۵۵ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷۷۲۱۲۱ س۷/ف۸
رده بندی دیویی	: ۱۸۰۴۱۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۸۲۵۳

عنوان: نظریه ذهن کودکان. ترکیب رشد زبان و مهارت اجتماعی

نویسندگان: دکتر سید محسن حجت‌خواه، چیم سعیدی

ویراستار ادبی: هومن جلایر

ناشر: انتشارات شرکت پیشرو فناوری قائد حق چاپ برای ناشر محفوظ است

نوبت چاپ: اول- بهار ۱۳۹۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۴۹-۳۱-۹

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۲۵۰,۰۰۰ ریال

تهران، نارمک، بالاتر از میدان نبوت (هفت حوض)، خیابان کیانی ثابت، مجتمع تجاری کیش، طبقه

۷۷۴۹۱۰۱۴-۵

ششم، واحد ۱۱، انتشارات شرکت پیشرو فناوری قائد

فهرست مطالب

۷	پیش گفتار
۹	فصل اول نظریه ذهن
۱۱	نظریه ذهن
۱۴	تاریخچه و خاستگاه‌های نظریه ذهن
۱۶	ره‌رده‌های نظری در زمینه نظریه ذهن
۱۶	نظریه-نظریه
۱۷	نظریه مدولا
۱۹	نظریه شبیه‌سازی
۱۹	نظریه بازتابی
۲۰	نظریه روان‌شناسی عامه
۲۰	تحول نظریه ذهن
۲۶	حالات‌های ذهنی
۲۶	قصد
۲۷	میل
۲۸	باور کاذب
۲۹	سنجش نظریه ذهن
۳۱	نظریه ذهن و آسیب‌شناسی روانی
۳۱	اختلالات عصبی رشدی
۳۲	اختلال اسکیزوفرنیا
۳۲	اختلالات شخصیت
۳۳	پایه‌های عصبی نظریه ذهن
۴۰	عملکرد عصب‌شناختی و نظریه ذهن
۴۳	تفاوت‌های جنسیتی در نظریه ذهن
۴۷	فصل دوم زبان

۴۹	زبان
۴۹	تعریف
۴۹	رشد زبان
۵۲	نظریه‌های رشد زبان
۵۲	نظریه رفتارگرایی
۵۳	نظریه فطری نگر
۵۴	رویکرد سازنده گرایی
۵۵	نظریه لگوسک
۵۷	فصل دوم: نظریه ذهن و رشد زبان
۵۹	نظریه ذهن و رشد زبان
۶۹	فصل چهارم: مهارت اجتماعی
۷۱	مهارت اجتماعی
۷۱	تعریف
۷۲	ویژگی‌های مهارت‌های اجتماعی
۷۳	نظریه‌های رشد اجتماعی
۷۳	نظریه شناختی- اجتماعی
۷۳	نظریه روان تحلیل گری فردی
۷۴	نظریه تحول روانی اجتماعی اریکسون
۷۵	نظریه شناختی
۷۶	یادگیری عمل
۷۷	فصل پنجم: نظریه ذهن و مهارت اجتماعی
۷۹	نظریه ذهن و مهارت اجتماعی
۸۷	فصل ششم: نتیجه گیری
۹۱	فهرست منابع
۹۳	الف) منابع فارسی
۹۵	ب) منابع انگلیسی

پیش گفتار

شناخت اجتماعی با بهره‌گیری از ایده‌ها و روش‌های روان‌شناسی شناختی به بررسی مسائل روان‌شناسی اجتماعی پرداخته است. این شناخت با فهم بازنمایی‌ها و فرایندهای ذهنی که در امر قضاوت اجتماعی و رفتار اجتماعی انسان نقش دارد، ارتباط دارد. در چند دهه اخیر شناخت اجتماعی کودکان بیش از پیش توجه پژوهشگران را به خود جلب کرده است. یکی از مهم‌ترین سازه‌های این شناخت، نظریه ذهن است. نظریه ذهن توانایی شناختی فهم حالت‌های ذهنی و اسناد آن به دیگران است. اصطلاح نظریه ذهن را برای توضیح توانایی کودک در تفسیر رفتار افراد با استناد به حالت‌های ذهنی خود و دیگران به کار برده‌اند. کودکان قادر هستند به واسطه این توانایی، واکنش‌های دیگران را بر مبنای حالت‌های ذهنی مانند باور، احساسات، علایق، انگیزه‌ها و مقاصد درک و پیش‌بینی کنند.

سوالات اساسی علوم شناختی در این زمینه عبارتند از: توانایی نظریه ذهن چگونه شکل می‌گیرد؟ فرایند شکل‌گیری باورها و قضاوت درباره حالت‌های ذهنی دیگران در نظام شناختی چگونه تحول می‌یابد؟ افراد مختلف این توانایی شناختی را چگونه بروز می‌دهند؟ کدام دسته از ساختارهای شناختی یا عصب‌شناختی با شکل‌گیری نظریه ذهن در ارتباط هستند و نظریه ذهن چه ارتباطی با رشد زبان و مهارت‌های اجتماعی دارد؟

پژوهش‌های متعددی در این زمینه با هدف افزایش دانش و آگاهی ما در مورد توانایی کودکان برای درک دیدگاه خود و دیگران با توجه به حالت‌های ذهنی مانند باور، میل، قصد و غیره به انجام رسیده است. به همین دلیل پژوهشگران در صدد شناخت عواملی هستند که در به وجود آمدن و تحول نظریه ذهن کودکان تأثیر دارند. نتایج پژوهش‌ها حاکی از آن است که زبان در اکتساب و ادراک حالت‌های ذهنی نقشی کلیدی ایفا می‌کند. توانایی نظریه ذهن که ذهنی‌سازی نیز نامیده شده، به صورت بازنمایی پیوسته

وضعیت ذهنی خود و دیگران مطرح می‌شود؛ از طرفی زبان یک سامانه چند منظوره است که از آن در ارتباطات اجتماعی و بازنمایی‌های روانی فردی استفاده می‌شود. به واسطه زبان، کودکان در تعاملات اجتماعی، مبادلات محاوره‌ای، بازی و نمودسازی، داستان‌سرایی و فعالیت‌های دیگری مشارکت می‌کنند که توانایی آن‌ها را در مرتبط ساختن اعمال و رفتارهای آشکار با حالت‌های ذهنی که به‌طور مستقیم قابل مشاهده نیستند، پرورش می‌دهد.

به موازات رشد زبان، تعاملات اجتماعی کودک نیز گسترده‌تر خواهد شد و می‌توان به نقش مهارت‌های اجتماعی در اکتساب و ارتقا تحول نظریه ذهن نیز اشاره کرد. پژوهش‌ها نشان داده‌اند کودکانی که توسط آموزگاران خود از نظر اجتماعی با کفایت ارزیابی شدند، از نظریه ذهن تحول‌یافته‌تری برخوردار بودند و در محیط مدرسه شادتر و از نظر همسالانشان به‌عنوان افرادی محبوب شناخته می‌شدند.

در واقع ترکیب رشد زبان و مهارت اجتماعی، سیر تحول نظریه ذهن را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. این کتاب با محور قرار دادن این موضوع، دیدگاه مخاطبان را نسبت به شکل‌گیری نظریه ذهن کودکان شفاف نموده و سعی بر آن دارد که اهمیت رشد زبان و مهارت اجتماعی را در تحول نظریه ذهن انسانم بخشد.

سید محسن حاجت‌خواه

چیمین سعید